

e-Payment สัมพันธ์ Age of Agility

ก้าวทันวิถีโลกการเงินอนาคต

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

21 ธันวาคม 2564 เวลา 14.00 – 15.30 น.

Agenda

New

Next

Norm

Challenging Waves

Generation of Digital Infrastructure

ทิศทางแนวโน้มนโยบายด้านระบบการชำระเงินที่ สปท. อยู่ระหว่างผลักดัน

of Supervision in Digital World

- Supervision Issues
- Supervisory Development
- Regulation Update and Revision

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Next Generation of Digital Infrastructure

ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทย

คุณบุษกร ธีระปัญญาชัย
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงิน สปท.

21 ธันวาคม 2564

Agenda

01

แนวโน้มการใช้ e-Payment และผลสำรวจพฤติกรรมการชำระเงินของไทย

02

การพัฒนากระบวนการชำระเงินในช่วงที่ผ่านมา

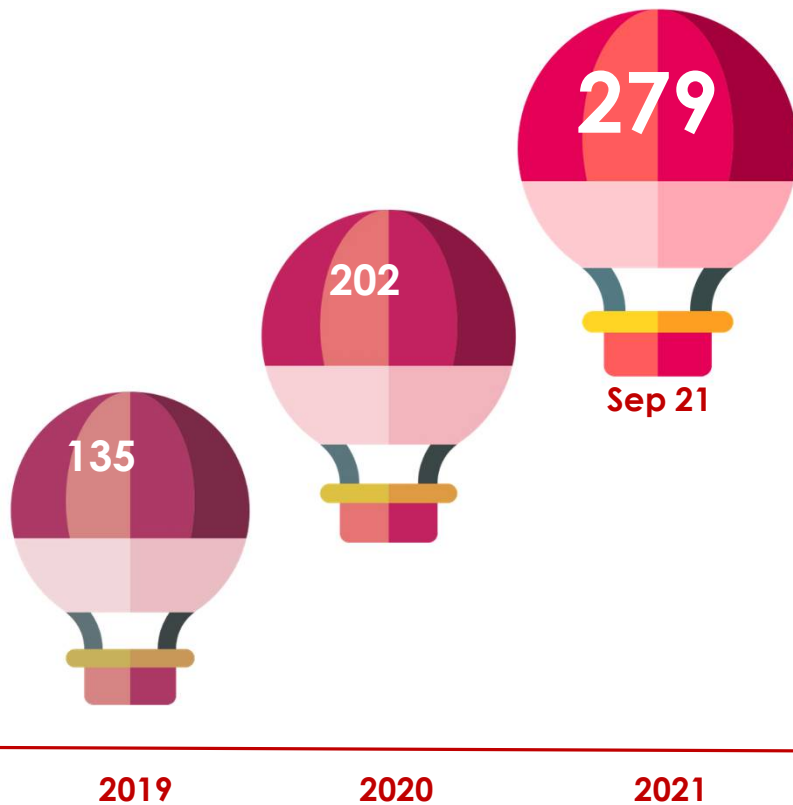
03

ความท้าทายในระยะข้างหน้าและทิศทางการพัฒนาในระยะต่อไป

e-Payment ไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง

(ข้อมูล ก.ย. 64)

จำนวนครั้งการใช้ e-Payment/คน/ปี

Internet & Mobile Banking

117M accounts

Volume ▲ 68% YoY

Value ▲ 33% YoY

E-Money

115M accounts

Volume ▲ 16% YoY

Value ▲ 69% YoY

Card Payment

25M credit cards & 63M debit cards

via Online

Volume ▲ 53% YoY

Value ▲ 52% YoY

via EDC

Volume ▲ 2% YoY

Value ▼ 3% YoY

Cash Withdrawal

via ATM

Volume ▼ 9% YoY

Value ▼ 13% YoY

via Counter

Volume ▼ 19% YoY

Value ▲ 4% YoY

ผลสำรวจพฤติกรรมการชำระเงินของประชาชน Payment Diary 2564

92%

มี smartphone
รองรับการใช้ e-Payment

91%

เคยใช้ e-Payment
ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

62%

ใช้ 'เป๋าตัง' ในการร่วมโครงการ
สนับสนุนการใช้จ่ายของรัฐ

จุดประสงค์หลักของการใช้ mobile banking

62% โอนให้บุคคลอื่น

52% ซื้อสินค้าและบริการ online

50% ซื้อสินค้าและบริการ ณ จุดขาย

เมื่อโครงการสิ้นสุด

 27%

จะใช้ App เป๋าตังต่อ

 36%

จะใช้ Mobile Banking เพิ่มขึ้น

 65%

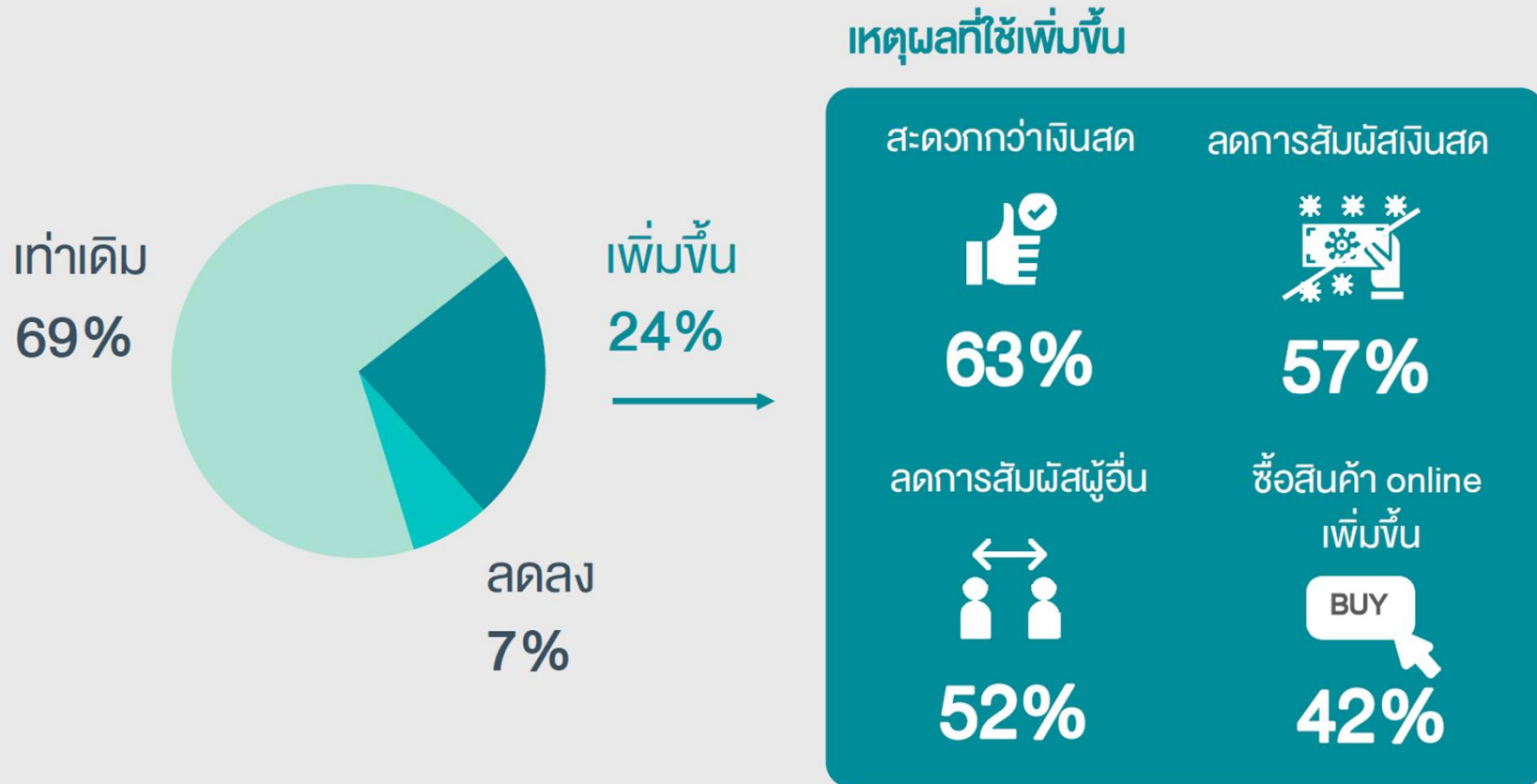
จะกลับไปใช้เงินสด

7%

สมัครใช้ Mobile Banking
ของธนาคารอื่นๆ

ผลสำรวจพฤติกรรมการชำระเงินของประชาชน Payment Diary 2564

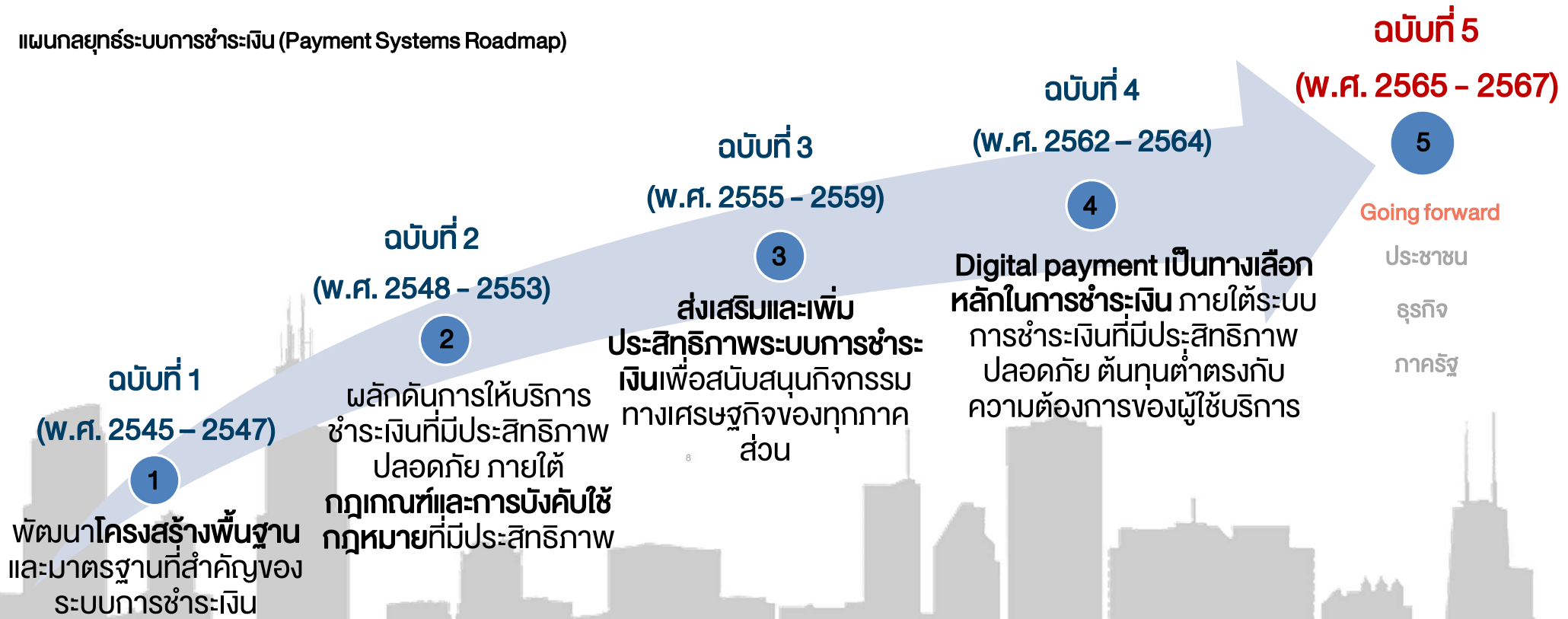
การ lockdown จากสถานการณ์ COVID-19 ต่อพฤติกรรมการใช้ e-Payment

รายละเอียดเพิ่มเติม : https://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/Publication/payment_insight/Documents/Bi-monthly_report_Vol11-2021_October.pdf

ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินในช่วงที่ผ่านมา

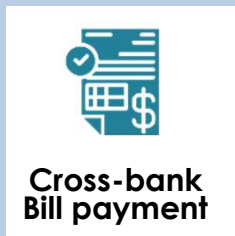
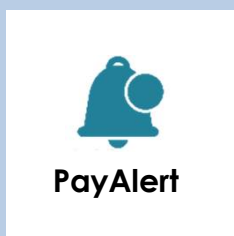
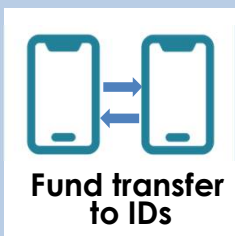
แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน (Payment Systems Roadmap)

โครงการพัฒนาด้านการชำระเงินที่สำคัญ

- การโอนเงิน online ระหว่างธนาคารด้วย IDs ที่จดจำง่าย รวดเร็ว

- มาตรฐานข้อความชำระเงินสากล ที่รองรับการส่งข้อมูลชำระเงินและข้อมูลธุรกิจไปพร้อมกัน (e-Invoice, e-Receipt, e-Withholding Tax)

ภาคธุรกิจ

- Straight-Through Processing
- ชำระเงินดิจิทัลรวดเร็ว
- เข้าถึงสินเชื่อ เช่น e-Invoice financing, e-Factoring

ภาคธนาคาร

- นวัตกรรม เช่น Supplychain financing, Digital lending
- Analytics เช่น Info-based lending

ภาครัฐ

- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
- เพิ่มความสะดวกในการให้บริการ
- รับ-จ่ายเงินให้ภาคธุรกิจเร็วขึ้น

- มาตรฐาน QR Code เพื่อการชำระเงิน

Cross-border Payment

- สนับสนุนการพัฒนาบริการชำระเงินระหว่างประเทศ ASEAN และอื่น ๆ

Interoperable QR Payment

Lao PDR

Singapore

Cambodia

Innovative Remittance

PromptPay (Thailand) – PayNow (Singapore)

VDO Clip : https://drive.google.com/file/d/1xY5mNvfsJ-rbxq4y8wIn_f2dy_L8pM_z/view?usp=sharing

ความท้าทายในระยะข้างหน้า

- 01 เทคโนโลยี และรูปแบบธุรกิจ
ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและซับซ้อน
- 02 ผู้เล่นใหม่ที่หลากหลาย
- 03 การวางกลยุทธ์ที่ยากขึ้น
- 04 การกำกับดูแลที่ต้องปรับตัวให้เท่าทัน

ทิศทางการพัฒนาในระยะต่อไป

Open Infrastructure

มีโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่เปิดกว้าง
ผู้ให้บริการที่หลากหลายสามารถ เชื่อมต่อ
และเข้าถึงด้วยต้นทุนที่เหมาะสม

Open Data

ข้อมูล digital footprint สามารถนำมาใช้
ประโยชน์ได้ในวงกว้าง ลดการผูกขาด
ข้อมูลโดยผู้เล่นรายใหญ่น้อยราย

Open Competition

ผู้เล่นสามารถแข่งขันกันเพื่อพัฒนา
นวัตกรรมทางการเงินที่ตอบโจทย์และ
อยู่ภายใต้การกำกับดูแลที่เท่าเทียมกัน

thank you

License Process Visualization

https://www.bot.or.th/Thai/PaymentSystems/PSA_Oversight/LicenseAppProcess/Pages/default.aspx

กระบวนการยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ e-Payment

1 ประเมินตนเองว่าธุรกิจของท่านเข้าข่ายต้องขอใบอนุญาต และท่านมีคุณสมบัติครบถ้วนหรือไม่ตาม **แบบประเมิน** นี้ หากประเมินแล้วมีรูปแบบที่อาจเข้าข่ายเป็นระบบบริการภายใต้กำกับ ขอให้ท่าน...

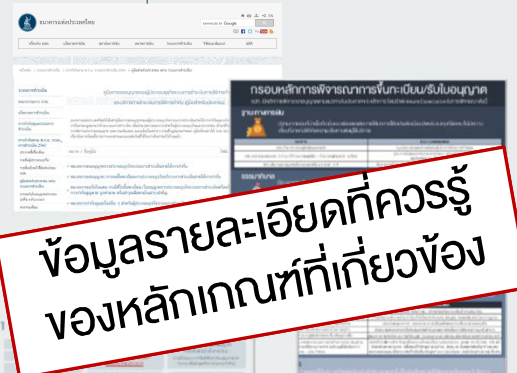
- ศึกษา คู่มือสำหรับประชาชน และประกาศที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำข้อชี้แจงรูปแบบการให้บริการโดยมีข้อมูลตาม **Guideline** เพื่อขอคำแนะนำการหรือรูปแบบการประกอบธุรกิจกับ สปท.
- เจ้าหน้าที่ สปท. จะติดต่อกลับเพื่อนัดหมายวันเวลาการประชุมหารือ

2 หารือกับธนาคารแห่งประเทศไทย

3 **กระบวนการยื่นขอใบอนุญาต แบบ end-to-end**

4 **Minimum Requirement**
 - เข้าใจหลักเกณฑ์ภายใต้ พ.ร.บ.ระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 - จัดทำเอกสารตาม **รายการเอกสารที่กำหนด** ได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์
 สปท. จะยื่นเอกสารฉบับสมบูรณ์เพื่อพิจารณาตามกระบวนการเมื่อเอกสารของท่านมีความ **ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์** ตาม กรอบหลักการพิจารณาการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต

4 นำส่งเอกสารฉบับสมบูรณ์ให้ สปท. หลังจากได้รับการยืนยันจาก สปท. ว่าเอกสารครบถ้วนแล้ว สปท. พิจารณาค่าขอ > > > การทวงการคลัง พิจารณาออกใบอนุญาต รวมเวลาพิจารณาแล้วไม่เกิน **60 วันทำการ**

5 **รับใบอนุญาตที่ สปท. หลังจากได้รับแจ้งจาก สปท. ว่าการทวงการคลังได้เห็นชอบการขออนุญาตแล้ว**
 (1) ท่านจะต้องเริ่มประกอบธุรกิจภายใน 1 ปี
 (2) ท่านจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ตามใบนำส่งใบอนุญาตของ สปท.
 (3) ตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นไป ผู้ประกอบธุรกิจที่ประสงค์ยื่นขอใบอนุญาตจะต้องเสียค่าใบอนุญาตด้วย

แบบฟอร์มการเตรียมข้อมูลประกอบการหรือรูปแบบการประกอบธุรกิจและระบบการชำระเงิน สปท.

ข้อมูลที่ต้องเตรียม

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัท
- ข้อมูลการให้บริการ
- Transaction Flow
- Value Proposition
- ข้อมูลอื่นๆ

Preparation Guidelines

ข้อมูลที่ต้องจัดเตรียมเพื่อขออนุญาตหรือรูปแบบการให้บริการร่วมกับ สปท.

ข้อมูลที่ต้องเตรียม

- ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัท
- ข้อมูลการให้บริการ
- Transaction Flow
- Value Proposition
- ข้อมูลอื่นๆ

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

Regulation Update and Revision

หัวข้อนำเสนอ

- Know Your Merchant : KYM
- Regulatory Impact Assessment : RIA

หลักการและสาระสำคัญของแนวนโยบาย

เหตุผลความจำเป็น

- การชำระค่าสินค้าหรือบริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์มีปริมาณธุรกรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ผู้ประกอบธุรกิจมีมาตรฐานการทำ KYM ที่แตกต่างกัน: ความเสี่ยงของประเภทสินค้า/บริการ กระบวนการบริหารติดตามความเสี่ยง
- มีความเสี่ยงที่บริการรับชำระเงินถูกใช้เป็นช่องทางทุจริต

หลักการ

- การจัดกลุ่มและกำหนดกระบวนการรู้จักร้านค้าสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของร้านค้าและกฎหมายหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- การมีกลไกบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของร้านค้า และสามารถติดตามตรวจสอบได้อย่างต่อเนื่อง
- การรู้จักและการบริหารติดตามความเสี่ยงร้านค้ามีมาตรฐาน และไม่เป็นการกีดกันกับผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร
- ระบบการชำระเงินมีความปลอดภัยในการให้บริการ

สาระสำคัญ

ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย มาตรการบริหารความเสี่ยง กระบวนการควบคุมภายใน และการติดตามตรวจสอบความเสี่ยง
- 2) ประเมินและจัดระดับความเสี่ยงร้านค้า
- 3) ทำความรู้จักและบริหารติดตามความเสี่ยงร้านค้า ให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงร้านค้า

มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2565

สรุปแนวนโยบายการรู้จักและการบริหารติดตามความเสี่ยงร้านค้า

1

กำหนดนโยบาย มาตรการบริหารความเสี่ยง กระบวนการควบคุมภายใน และการติดตามตรวจสอบความเสี่ยง

2

การประเมินและจัดระดับความเสี่ยงร้านค้า

หลักการ: เก็บรวบรวมข้อมูลร้านค้า และพิจารณาปัจจัยเสี่ยง เพื่อจัดระดับการรู้จักร้านค้าและติดตามความเสี่ยงให้เหมาะสม สอดคล้องกับความเสี่ยงของร้านค้า

การจัดระดับความเสี่ยงร้านค้า

1) ร้านค้าทั่วไป: **แนวปฏิบัติขั้นต่ำ**

2) ร้านค้าที่เข้าลักษณะความเสี่ยงสูง:

แนวปฏิบัติขั้นต่ำ + แนวปฏิบัติเพิ่มเติม

3) ร้านค้าที่เข้าลักษณะต้องห้าม: **ไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการให้บริการ/สนับสนุน/ส่งเสริมให้เกิดการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง**

3

แนวปฏิบัติในการรู้จักร้านค้าและการบริหารติดตามความเสี่ยงร้านค้า

แนวปฏิบัติ**ขั้นต่ำ**

แนวปฏิบัติ**เพิ่มเติม** (กรณีความเสี่ยงสูง)

3.1 การรู้จักร้านค้า (Onboarding)

หลักการ: ระบุตัวตน (Identification) และพิสูจน์ทราบข้อมูลและหลักฐานร้านค้า (Verification) เหมาะสมสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของร้านค้า

- ทำความรู้จักเจ้าของร้านค้า/ผู้มีอำนาจจัดการร้านค้า ทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา
- พิสูจน์ทราบข้อมูลและหลักฐานร้านค้า ตรวจสอบความถูกต้อง ความแท้จริง และความ เป็นปัจจุบันของข้อมูลและหลักฐานของร้านค้า

- พิสูจน์ทราบร้านค้าจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น
 - ตรวจสอบหลักฐานการจดทะเบียนกับ ก.พาณิชย์
 - ออกตรวจสอบหน้าร้าน (site visit)

3.2 การติดตามความเสี่ยง (Ongoing Monitoring)

หลักการ: มีกระบวนการและกลไกในการบริหาร ติดตาม ตรวจสอบ ความเสี่ยงและความเคลื่อนไหวของธุรกรรมของร้านค้าอย่างสม่ำเสมอ

- กำหนดมาตรการ กลไกในการบริหารตรวจสอบความเสี่ยง และติดตามความเคลื่อนไหวของร้านค้า
- รายงานข้อมูลต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ หากตรวจพบความผิดปกติของร้านค้า
- มีแนวทางปรับปรุงข้อมูลร้านค้าและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยอยู่เสมอ

- มีระบบงาน/เครื่องมือเพิ่มเติมในการติดตามความเสี่ยง (Monitoring Tools)
- มีแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนกรณีตรวจพบความผิดปกติ

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ **1 มกราคม 2565**

แผนดำเนินการ

1 ม.ค. 65

- แนวนโยบาย KYM มีผลบังคับใช้

ปี 65

- ติดตามและประเมินผลการบังคับใช้

ปี 66

- พิจารณาความจำเป็นในการยกระดับเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความเสี่ยงใหม่ๆ